

Dana Hlavatá

*Newinné
klamstvá*

Venované tým, ktorých si nesmierne vážim za to, akí sú, za to, že premýšľajú predovšetkým srdcom a za to, že vždy vedia, kedy aj malé slová znamenajú čosi nesmierne veľké a dôležité. Pre mňa. Svoje miesto majú predovšetkým v mojom srdci. Jedno z najväčších.

*Evičke Fúrikovej
Alenke Golejovej
Magduške Rajtárovej
Lýgii Vojtkovej*

Dievčatá, naše rozhovory by sa nedali merať ani na hodiny, ani na dni, ale na celé roky. Vďaka za ne, za to, že stojíte vždy pri mne.

Dana Hlavatá

NEVINNÉ KLAMSTVÁ

MARENČIN PT

© Dana Hlavatá, 2014
© Marenčin PT, spol. s r. o., 2014
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marencin@marencin.sk www.marencin.sk
Cover © Marenčin Media, 2014
Design © Katarína Marenčinová, 2014
Jazyková úprava Monika Pálušová
407. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-8114-394-6

1.

Sestra Broňa dostala do výbavy od rodičov zlatý zub, jednotku vpravo hore, po tom, ako o ten svojho prišla pri guľovačke. Mama s otcom ju presviedčali, že je to dobrá investícia, hlavne zadarmo, pretože vtedy pred rokmi sa u dentistu v školskej ambulancii zaň neplatilo. Potľapkali ju po pleci a uistili, že v živote sa môže spoliehať len sama na seba. Ku mne, ako k jej staršiemu bratovi, boli ešte blahosklonnejší. Vypálili mi na čelo a vyrezali do duše, že mám svojej o dva roky mladšej sestry pomáhať, aj keď budem mať bradu po kolena a ona pergamenovú tvár. Vyrastali sme v usporiadanej rodine, kde platili isté pravidlá. Všetko sa delilo na štyri časti. Rovným dielom. Keď sestra potajomky uštipla z maďarskej salámy mysliať si, že sa na to nepríde, prezradili ju prsty voňajúce po údenine. Keď mňa mama po polnoci objavila, ako mi trčia nohy z chladničky a ako kmášem jednu nožičku v snahe odtrhnúť ju od jej dvojčata, zrúkla na mňa tak, že mi klobásky vyleteli aj s rukami do vzduchu.

– Nebráňte sa! – skríkol som na klobásky, ktoré som zbieral kolenačky zo zeme. Mama si musela ku mne kláknúť, aby ma mohla vyzauškovať. Tvrdila, že budem obrastený tukom, nadupaný „zlým“ cholesterolom, cievy mi prasknú a vystrie ma skôr, ako spoznám, aký krásny je život. Neveril som jej. Bodaj by.

– Mami, nenamotávaj, vieš, že dospievam, veľa potrebujem, lebo rastiem.

– Ale nemusíš do šírky, synak. Stríí, čo máš na bruchu a na stehnách, sa v živote nezbavíš, – povedala a len rezignujúco mávla nado mnou rukou. Robila to dosť často, čo sa nám so sestrou Broňou páčilo. Je pravdou, že kým ja som vždy vedel, čo chcem, že ma to tlačí umeleckým smerom, čo som pravdepodobne zdedil po prarodičoch, ona sa mrvila v otázkach bytia či nebytia.

– A čo keby som išla do školy modelingu? – zauvažovala, ešte nemala ani trinásť.

– Nemáš na to výšku, – uškrnul som sa, – keď sa usmeješ, vyzeráš, akoby ti niekto vložil do tlamy kukuricu, – na chvíľu som svoj prejav prerušil, lebo Broňa mi tak pleskla po líci, že mi razom napuchlo. Vyzeral som ako škrečok na jeseň. Nedal som sa, myšlienku som dokončil, – a čo sa jeduješ. Nie je pravdou, že máš hubu plnú zubúúú, zlatý zub sa ti v nej blyští a cicky máš ako lentilky pod kobercom? – škeril som sa. Nesmierne rád som ju provokoval. Sestra po mne hodila šípku, ale nie tú, z ktorej sa dá uvariť čaj. Vrhla ju ostrým hrotom proti mne a zasiahla ma do brucha. Takmer som vykvrácal.

– Šibe ti? Preskočilo ti, alebo sa ti len splašili hormóny, ty koza! – jačal som, akoby mi išlo o život, čo som si v tej chvíli naozaj myslel. V hlave sa mi vynoril obraz, ako ma skrz-naskrz prepichnetého od brucha až ku chrbtici prevádzajú na operačný sál a lekár len s nadvihnutými plecami skonštatuje „exitus“. Do ringu dobehol otec a ešte mi vynadal, že som Broňu určite provokoval. Keby do mňa hodila sekeru, asi by otec len sucho utrúsil, že som si o rozseknutú polovicu zadku sám koledoval. Vždy jej držal stranu. Mama zase mne. Bolo to spravodlivo rozdelené. Nech je to ako chce, mňa by ale naši nedonútili, aby som si u dentistu dal osadiť zub zo zlata len preto, že je to zadarmo.

– Si naše zlaté dievčatko, – otec nie raz objímal sestru, stískal ju a nežne sa jej prihováral, keď som jej čosi vyviedol. Ukrytý sa zárubňou dverí, cmukol som ústami

a zasipel do tmy v obývačke, kde sestra sedela otcovi na kolenách.

– Tak ju dajte do záložne, nech je z nej aspoň nejaký úžitok.

A zutekal som preč. Otec nemohol pohotovo vstať, aby Broňu nezhodil na zem, len na mňa zakričal, aby som zaliezol do izby a zostal v karanténe. Nechápal som prečo, no podľa tónu jeho hlasu som vyrozumel, že by najradšej zo mňa zodral kožu, ale momentálne nemá čas. To ma neodradilo od toho, aby som v robení priekov sestričke nepokračoval.

– Vieš, čo si? – zasipela Broňa a okrúhlu tvár jej zaliala krv, teda zvnútra. Dala si ruky vbok a keď sa jej pod prsťami nazberala košela, ešte väčšmi jej vystúpili široké boky, – Si obyčajný chudák!

– Aj tak vyzeráš ako manekýnka z obchodného domu hrôzy. A nemáš kozy! – spieval som ďalej, keď som vedel, že je otec mimo dosahu. Broňa po mne skočila ako pardál. Je fakt, že bola vrtkejšia a bila sa aj v škole, aj vonku s chalanmi častejšie ako ja. Nikdy som nepatrila medzi bitkárov. Neznášam násilie. Akéhokoľvek druhu. Nehovorím, že Broňa by ho mala rada, ale už ako dieťa si vybavovala účty ručne-stručne. Keď niekomu uťala tými drobnými rukami, akoby ho pohladila. Ale keď sa rozčertila, jej knedľový hlas dunel v uchu ešte dobrú pol hodinu po tom, čo definitívne stíchla. Rozprávala priveľa. Dokázala človeka umlútiť rečami. Bol som na to zvyknutý, horšie pre tých, čo boli slušne vychovaní a nepatrili do rodiny. Keď som mal walkman v uchu, mohla rozprávať do nemoty, mne to bolo fuk. Inokedy mi pila krv tak, že som bol schopný ju prizabiť. Len som sa nad ňou rozháňal dlhými rukami, akoby strom rozhadzoval konármi za silného vetra. Aj sa mi podarilo jej jednu struhnúť, ale vždy sa to skončilo jakotom a žalovaním. Riekanku o žalobabe, ktorá žaluje a pod nosom si maľuje, som už ani neopakoval. Načo aj.

– Jaro ma bije, – kričala Broňa a kedy mohla, vtedy ma natrela. Žalovala a špehovala ma na každom kroku. Jednostaj mi bola v päťách. Čím bola staršia, tým bola otravnejšia. Volali sme ju chalanský pupok. Liezla mi poriadne na nervy, keď som sa potreboval na čosi sústrediť a ona stále „pizukala“. Akoby roj hladných včiel vypustili a ony sústredene krúžili okolo mojej hlavy.

– Aj tak raz budem predvádzať na mólach, – krútila sa okolo mňa. Okuliare s tenkými kovovými rámami a dvojkami dioptriami, ktoré som od detstva nosil, mi spadli na špičku nosa.

– Jasné, že budeš. Oblečú ti vrece na zemiaky, vystrihnú ti dierky na oči a nos, aby si sa nezdusila a ..., – a už som viac nedokončil. Sestra po mne šmarila papuču. Našťastie nebola na odchode z domu, pretože by si pohotovo zobula lodičku a hodila ju po mne vysokým a tenkým podpätkom mierenými presne do stredu čela. Môjho. Že by mi v ňom urobila dieru, netreba hovoriť. Mne stačila veľká diera medzi dvoma prednými zubami, cez ktoré sa dobre jedli špagety. Stačilo len srknúť a prebehli mi bez prekážok pomedzi ľavú a pravú jednotku.

– Ty si taký debo, – zakvílila a zabuchla za sebou dve re izby. Bývali sme v dvojizbovom byte v Krasňanoch. Na prízemí. V jednej izbe bývali naši. Z obývačky, spálne a pracovne v jednom, sa prechádzalo do našej izby. Nebolo to ktovieaké víťazstvo bývať so mnou v jednej kobke v čase, kedy som sa s pubertou nezmestil cez dvere. Ale čo sa dalo robiť. Mama bola krajčírka, veľa nezarobila. Polovicu času stratila hľadaním okuliarov, druhú dohováraním nám dvom za to, ako nemožne sa k sebe správame. Snažila sa z nás vychovať čo najlepších jedincov. Otec sa celý život naháňal po stavbách. Obaja rodičia robili manuálne a „úkolovo“ za plat, z ktorého sme sa ledva držali nad vodou. Snažili sa nám dať všetko a vo všetkej skromnosti musím priznať, že nám

nič nechýbalo. Aj keď... aj keď sme nikdy neboli pri mori ako naši spolužiaci a dovolenku sme každé leto prežívali u tety Júlie v Piešťanoch na Velkom Floreáte. Bývala vo veľkom tehlovom dome. Sama. V rodičovskom byte. V byte našich starkých, ktorých si ani Broňa, ani ja nepamätáme. Iba ak z fotografií. Mamina sestra, teta Júlia, sa nikdy nevydala. Žila s našimi starými rodičmi, starala sa o nich, keď sa naša mama vydala za nášho otca a z Piešťan odišla. Keď sa starkí pomínuli, zostala v byte bývať sama. To boli celé naše prázdniny, na ktoré sme sa vždy tešili, pretože sme chodili na kúpalisko Eva a prechádzali sme sa v nádherných parkoch, len čo sme prešli skleneným mostom, ktorý strážiła socha lámača barly.

– Zarobím si, uvidíš, a potom pôjdem hoci aj na Honolulu. Už len čakám, kedy vypadnem zo školy, – znechutene sa vyhrážala Broňa, ktorú naši donútili, aby študovala na obchodnej akadémii.

– Keby si toľko neblicovala, možno by si aj preliezala z ročníka do ročníka.

– Drž si myšlienku a hlavne, – Broňa si zaťala ruku v päst, výhražne nadvihla husté obrvy a zadívala sa na mňa tými svojimi obrovskými tmavými okálmi, z ktorých chalani, keď dospievala, začali, chumaji, šalieť, – drž hubu.

Držal som. Uškrňal som sa. Stále som ju, celé roky, provokoval. V poslednom čase ma to však akosi prestávalo baviť. Broňa začala byť pokojnejšia, len na mňa vrhla pohľad zúrivého pardála, no nijako inak sa neprejavila, ba ani verbálne. Žralo ma, že hádže na mňa bobky veľké ako kravské lajná. A potom sa stalo to, čo nám všetkým úplne zmenilo život. Otec mal pracovný úraz. Spadol z lešenia na druhom poschodí. Vyšetrovatelia zistili, že zábradlie bolo nedostatočne zabezpečené. Otec prepadol cezeň. Keď a o pár minút dorazila záchranka, bol už

mŕtvy. V jedinom okamihu sme s Broňou dospeli. Mama sa uzavrela, komunikovala ešte menej, ako sme boli zvyknutí. Ak neplakala, šila pre zákazníčky po nociach a okolo očí sa jej urobili husté vrásky, pokryté drobnými šupinkami po vysušených slzách. Sestra odišla zo školy krátko pred maturitou. Mama nemala silu vyhovoriť jej to, bojovať s dcérou o jej budúcnosť. Broňa sa mi zdôverila, že školu robila len kvôli otcovi. Nenávidela to štúdium. Vždy chcela robiť čosi iné a nie riešiť nejaké účtovné záležitosti, či sa rýpať v ekonomike. Ak nemôže robiť modeling, chce sa starať aspoň o krásu iných žien. A tak si urobila kozmetický kurz. Začala pracovať v kozmetickom salóne u ženskej, čo bola od sestry o päť rokov staršia a ošklbávala ju ako hus.

– Broňa, ty si trúba naivná. Ako môžeš tej mrche veriť. Veď na tebe parazituje. Sestrička, dupni si nohou a pýtaj si od nej viac. Nerob za almužnu. Musíš si sama seba vážiť, – mudroval som, na čo Broňa uprela zadumaný pohľad a len pohodila rukou. Viem, čo si myslela. Že ma má v paži. Chcel som jej pomôcť, ale mala svoju hlavu. Keď som promoval na Vysokej škole výtvarných umení, po prvý raz som videl sestru plakať od dojatia. Mocne sme sa objali a ja som jej vtedy zašepkal do ucha.

– Sestrička, vždy tu budem pre teba. Aj keby sa olovnaté mraky zrazili a spadli nám na hlavu.

– Tebe už asi čosi veľmi ťažké na ňu rachlo, – utrúsila sestra a objala ma ešte tuhšie, – mám ťa rada, ty skunk chlpatý, – potiahla ma za chlpy, ktorý vydolovala drobnými prštekmi spod zapnutej košele a kravaty, – a aby si vedel, splnila som ti želanie, ktoré si mal k promóciám.

Natiahol som zvedavo krk. Nespomínal som si, že by som si niečo prial. Ale keď to hovorí segra, tak to bude pravda.

– Chcel si predsa velikánsku obloženú misu, – užkrnula sa a ja som pritakal. Jasné, že som si na to ani teraz, keď mi to pripomenula, nespomenul. Balast si v hlave

neukladám. Mama sa usmievala a stískala mi ruku, akoby z nej chcela vytlačiť srvátku. Stáli sme vo foyeri auly a nevnímali nič a nikoho. Boli sme si tak blízki. Promócie boli prelomom po otcovej smrti. Znovu sme začali vnímať slnko a jeden druhého. Keď sme prišli po promócií domov, naozaj ma čakala obložená misa. Len som nepochopil, prečo ma Broňa sáče pred sebou do miestnosti, kam chodí aj kráľ pešo.

– Hádám, až keď sa najem, ma dáš vykakať a..., – nestihol som domyslieť. Broňa otvorila dvere na záchode a ja som vybuchol do smiechu. Záchodová misa bola obložená. Krúžkami malokarpatskej salámy a ľadového šalátu. Bežal som za upalujúcou sestrou do obývačky a spolu s mamou sme sa objímali a smiali sa, ako už roky nie. Ale keď som obom rozbalil veľkú škatuľu s mojou sochárskou prácou, obe prepadli slzavému údoliu. Odliatok busty nášho ocka sme s pietou položili do výklenku v stene obývačky. Odteraz bol stále s nami. Keď sme na ňu všetci traja mlčky hľadeli, každý ponorený do vlastných myšlienok, čas akoby sa zastavil. Pozreli sme jeden na druhého a začali sa smiať. Ale fakt, že sme len figúrky na šachovnici, ktorými ktosi pohybuje a my nepoznáme čas, kedy nás odstavia, sme nechápali. Na to sme potrebovali pár rokov a more skúseností. A tie prišli čoskoro.

Kým ja som obháňal sukne všade, kde sa dalo, žil som bohémym životom asi ako každý druhý sochár v tejto zemi, Broňa sa vydala, lebo sa, ako sa vtedy hovorilo, musela. Mala dvadsaťdva rokov a zapálené lýtka.

– Ty si musela mať skrat v hlave a z toho ti začalo najprv tlieť a potom horieť, čo? – obul som sa do nej a s nepochopením som ukazovákombol do jej vyčnievajúceho brucha. Možno som vtedy nenarodenému synovcovi pichol do oka, ja neviem, ale sestra mi capla tak po rukách, že mi v nich okamžite prestala prúdiť krv.

– Šalieš? Toto sú moje pracovné nástroje, – ukazoval som jej obe ruky, – tieto zlaté ručičky ma živí. Chceš mi ich dokaličiť?

Aj keď spočiatku som brojil, teda len v myšlienkach, proti svojmu švagrovi, neskôr som pochopil, že Matej, ktorý bol od sestry o šesť rokov starší a o vagón múdrejší, je skvelý chlap. A keď sa našej mame narodil vnuk, mne synovec, uvedomil som si dve veci. Ja nikdy žiadne decko nechcem. Veď to len reve, pýta jest, ciká a kaká do plienok. A tým druhým faktom bolo, že z Mateja, ktorý bol ťažký introvert, sa vykľul správny tatko. O synovca, ktorému sestra dala meno po našom otcovi - Janko, sa staral s toľkou láskou a pokojom, že som sa hanbil v kúte. Nedokázal som vymeniť pokakanú plienku. Len čo Broňa rozbalila Janka a ja som zbadal žltú praženicu v plienke, prevrátil sa mi žalúdok a šiel som dáviť do záchoda.

– Cintľavka. Chyť mi ho. Daj ho odgrgnúť, – Broňa mi strčila prebaleného Janka do ruky a ja som nevedel, ako ho chytiť, aby som ho nezlomil. Keď videla, aký som bezradný, ako na ňu oči pučím, prihovorila sa bábätku, – vidíš ho, synček, svojho krstného? Strýka trula, čo len očami gúľa, – podarilo sa jej dokonca aj veršovať, z čoho som sa dosť vystrašil a strkal jej dieťa späť do rúk. Ale ona sa tvárila, že nevidí. Janko jačal ako hasičská siréna a ja som si vystielal uši tampónmi. Viac ako ja, pomáhal sestre okrem manžela Marek. Marek Cígeľ. Chodil so sestrou nielen do základnej školy, ale stretli sa už aj v škôlke, kam ich naše mamy odvádzali každé ráno pred siedmou. Boli skvelí kamaráti a mne Marek, nech bol, aký chcel, tiež prirástol k srdcu. Vedel som, čo vedela azda celá ulica, keď dospieval. Že je inak orientovaný.

– Je mi jedno, že je bukva, – chránil som Mareka pred sprostými poznámkami ostatných chalanov, – je to super kamarát.

– A nie si náhodou aj ty termo? – chechtali sa, ale ja som ich zarazil.

– Ste debilkovia a to vám hovorím, ešte raz niekto vyštartuje proti Marekovi, dodrúzgam mu kosti.

– Aby si sa neposral, – začul som ešte za svojim chrbtom, ale neobzrel som sa. Marek Cígeľ vyrastal bez otca. Bol zavalitý, malý a vlasy mu, rovnako ako mne, začali rednúť krátko po tridsiatke. Vedel som, že je skvelý nielen ako človek, ale aj profesionál. Z pomocnej sily v kuchyni sa časom vypracoval na kuchára, neskôr robil šéfkuchára v renomovanom hoteli. Chodil dosť po svete, takže sme s ním nebývali až tak často. Po náhlejšej mozgovej príhode svojej matky predal byt, v ktorom sa jej to stalo a odsťahoval sa do jednoizbového v Petržalke. Roztrúsili sme sa po Bratislave každý na iný koniec mesta. Nie vzdialenosť, ale zaneprázdnenosť nás nie raz na pár mesiacov od seba odtrhla, ale vždy, keď sme potrebovali jeden druhého, stačilo zavolať aj dve hodiny po polnoci.

– Deti, rozhodla som sa takto. Odsťahujem sa k tete Júlii. Predám náš byt, peniaze si rozdelíme na tri časti a každý budeme šafáriť zvlášť, – rozhodla sa v jeden deň naša mama. Vyhovárali sme jej to, ale nedala si povedať, – po tom, čo váš otec odišiel, ma tu už nič nedrží.

– A my sme ti nič? – naoko sme sa urazili, lebo sme vedeli, ako to mama myslí.

– Šiť zákazníckam môžem aj v Piešťanoch. Po vašom dedovi, ktorý kedysi šil z padákov tašky, je tam Singerka. Perfektne šliape. A teta Júlia sa na mňa tak teší, že jej to nemôžem urobiť, keď som to raz slúbila.

– Ale mami, veď ja ťa potrebujem. A čo tvoj vnúčik? – sestra otrčila malého Janka holým zadočkom proti našej mame. Tá ho vzala do náručia a privinula si ho.

– Vy potrebujete byť sami, – povedala mama a láskyplne sa na nás zahľadela, – dospeli ste a ja nechcem iné,

len vaše šťastie. Keď ma budete potrebovať, zaraz som pri vás. Je to len osemdesiat kilometrov. Ak sa naštvm, urobím si na starobu vodičský a s tetou Júliou si kúpime nejakú kraksňu.

– Mami, neblázni, a kto mi bude variť mliečko na raňajky, cediť kožu z neho, ktorú tak neznášam? – objal som mamu okolo pliec, ale ona mi len postrapatila vlasy. Janko na jej rukách sa na mňa nechápavo pozrel. Nerozumel tomu. Z prozaického dôvodu. Koža na mlieku, ktoré dnes kúpite v obchode a prevaríte, je tenká ako igelit. Ani si ju nevšimnete.

– Ak sa tak mama rozhodla, nechajte ju, – pridal svoju trošku do mlyna švagor, ktorý celý život robil taxikára, aj keď mal skončené gymnázium, no na vysokú školu ho ani na tretí raz neprijali, – mama vie všetko najlepšie, – utrúsil a pohľadom zaletel k Broni. Vyčítal som mu všetko. Teda z toho jeho pohľadu. Moju sestru nesmierne miloval. Bol k nej pozorný a keby mohol, nosil by ju na rukách. Poznám svoju sestru, a preto som sa bál, či jej to časom nepôjde na nervy. Nemala ktovieaké skúsenosti s mužmi, veď mala len dvadsaťtri rokov, keď sme mame mávali na peróne hlavnej stanice a pohľadom pohládzali lokomotívu smerujúcu do Piešťan. Mal som čo robiť, aby som sa nerozreval.

– Mama nám bude chýbať, – precedili sme so sestrou naraz, keď sa vlaková súprava zmenšila na zápalkovú škatulku a my sme sa celí usazení zberali k schodom nástupišťa, – ale aj tak jej rozumiem. Teta Julka je od mamy staršia o dvanásť rokov a ja viem, že jej chce pomáhať. Pri skleróze multiplex môže teta skončiť na vozíku, ani sa nenazdáme, aj keď teraz, ten, kto o tom nevie, nezbadá to, – Broňa na mňa zodvihla pohľad, ktorý bol taký vážny, že mi v tej chvíli nezišlo na um povedať čosi násilne vtipné a hlavne nevhodné. Pravdupovediac, odchod našej mamy z Bratislavy bol náhly

a šokujúci. Rovnako ako o pár rokov, keď mi Broňa v jeden večer zatelefonovala do ateliéru a povedala, že sa so mnou musí stretnúť. Nie dnes, ale hneď. Tušil som, že sa stalo čosi dôležité. Nepýtal som sa na dôvod, len som si umyl ruky od hlíny, s ktorou som sa pasoval, keď som pripravoval pár kúskov na výstavu mladých slovenských výtvarníkov, a skočil do auta. O pár minút som zaparkoval v bočnej uličke pri cintoríne. Broňa sedela na lavičke pri hrobe nášho otca a hlavu mala vloženú v dlaniach. Náhlivým krokom som sa k nej priblížil a keď som si k nej sadol, primkla sa ku mne. Všimol som si, že má vlasy popretkávané šedinami a zľakol som sa. Je chorá. Je vážne chorá a chce mi to povedať. Preboha živého, to azda nie. Moja dnes už tridsaťdvaročná sestra, ktorá si zo života odkrojila kus šťastia v rodinnom objatí so svojím synom a mužom, bude bojovať so zákerou chorobou. Je dosť silná na to, aby ju porazila? Nie, nie, nie, vibrovalo mi myslou, to nie je spravodlivé. Broňa to zvládne. A ja budem pri nej stáť, aj keby čo bolo. Neboj sa, sestrička, ja ťa smrti nedám, hovoril som si v duchu.

– Už si tu? – spýtala sa ma namiesto pozdravu. Nečakala moju odpoveď.

– Čo je? Čo sa deje? Je ti niečo? – kládol som otázky tak opatrne a tak, aby nepoznala, ako sa mi chveje hlas a celé vnútro. Vystrela sa, preložila si nohu cez nohu a pozrela sa na otcovu podobizeň, ktorá bola na náhrobnom kameni s vetou „Navždy milovaný“.

– Vieš, že je to už takmer štrnásť rokov, čo ocko od nás odišiel? – ani sa na mňa nepozrela. Šibol som pohľadom po sestre. Jej poznámka sa mi zdala v tej chvíli irelevantná, – Chýba mi. Stále mi chýba.

– Aj mne, Broňa, – poznamenal som a objal sestru okolo pliec. Striasla mi z nich ruku, akoby sa zbavovala dotieravej húsenice, – aj mne chýba, – doložil som tich-

šie. Broňa si oprela lakte o kolená a zadívala sa kamsi dopredu.

– Jarko, – oslovila ma, ako už dlho nie. Vždy som bol len Jaro, čo som si v duchu preložil do češtiny a uistoval sa, že som pre sestru taký úžasný, akým je ročné obdobie, – chcem, aby si to vedel prvý.

Chcel som vyskočiť, zakričať, neboj sa, sestrička, aj keď máš rakovinu, ja ti pomôžem zbaviť sa tej krvilačnej mrchy, ale zostal som sedieť ako prikovaný. Modlil som sa, aby som nepočul to, čo mi búšilo v sluchách.

– Chcem sa rozviest, – povedala a ja som otvoril ústa ako kapor. Uľahčene som si vydýchol a oprel sa o zadnú stranu ohlodanej lavičky.

– Chvalabohu! – zrúkol som na celý cintorín. Tentoraz Broňa vytreštila oči a otvorila ústa na celú šírku kravína.

– Myslela som si, že máš Mateja rád, – nechápavo pokrútila hlavou. Rýchlo som jej chytil ruky do svojich dlaní.

– Ale mám! Jasné, že mám! Je to super švagor a ty si krava, keď myslíš vážne, čo si mi povedala..., – drmolil som, nespustiac zo segry zrak, – ale bál som sa, že mi povieš, že máš leukémiu alebo nejaký iný hnusný fras. Fuj, ale mi odľahlo, – zopakoval som a Broňa si vymanila ruky z mojich dlaní.

– Už som to povedala aj ockovi, – pohodením hlavy ukázala na jeho fotografiu, na ktorej bol taký vážny a zároveň taký majestátny, že vzbudzoval vo mne aj roky po jeho smrti rešpekt. Chcel som sa spýtať, a čo on na to, ale nezdalo sa mi to vhodné ani vtipné

– Broňa, stalo sa niečo? Prichytila si Mateja in flagranti v taxíku? Rozdával si to s nejakou pipkou na zadných sedadlách na parkovisku, či čo? No ten nech si ma nepraje. Vytrhám mu tých posledných pár chlupov, čo mu rastú po bokoch hlavy. Kretén, nevie, čo má doma?

Skvelú, čiastočne pôvabnú ženu, – zasekol som sa, no Broňou moja poznámka ani nepohla. Ani obrvou nehla, – tak čo si chce ten úbožiak dokázať? Že mu na to jeho pero, aj keď má pomaly päťdesiat, ešte skočí a bude sa hojdať nejaká žubrienka?

– Drž hubu, – prerušila ma Broňa a drgla ma do pleca tak, že som sa z lavičky div neskydol, – to ja podvádzam jeho.

Pozeral som v mlkvom šoku na svoju jedinú sestru a nebol som schopný slova.

– Preplo ti? – spýtal som sa azda po minútovom tichu a pozrel sa na náhrobný kameň, pri ktorom sme sedeli. Sestra vstala, pohľadom prebehla po otcovej fotografii a pohla sa s rukami vo vreckách smerom k východu cintorína. Kráčať som popri nej a čakal, že to nie je všetko. Že mi povie čosi viac. Keď sme prichádzali k autu, kým sme doň nenasadli, mlčala. Sedel som za volantom, ona vedľa mňa. Strkal som kľúčik do zapaľovača a vtedy utrúsila akoby mimochodom.

– Zamilovala som sa. Nemôžem si pomôcť.

– Do koho?

– Do jedného chlapa.

– Viem, že nie do ženy!

– Je to náš klient... zákazník. Volá sa Tibor a ...

– Je ženatý! – skríkol som namosúrene, – A čo viac, je to narcis! Povedz mi už len, Broňa, ktorý chlap v päťdesiatke chodí na kozmetiku?

Broňa si odkašľala. Jej chripot splynul v hukote motora, ale ja som celkom zreteľne počul, ako poznamenala.

– Nemá päťdesiat, ale dvadsaťosem.

Nepovedal som viac slova. Nevládal som to spracovať. Pohli sme sa z parkoviska a ja som mal v úmysle zaviezť sestru na psychiatriu a nie pred dom, v ktorom bývala so synovcom. Keď som zastavil pri krajnici, nedalo mi nepovedať aspoň čosi.

– Si si vedomá toho, že zostaneš na ulici? Dom, v ktorom bývaš, zdedil Matej po svojich rodičoch, po starých Mrváňovcoch. Nebude predmetom majetkovo-právneho vysporiadania.

– Som. Viem to. Ale ja ho milujem, – Broňa napochytre vystúpila z auta a keď som na ňu zatrúbil, neobzrela sa.

2.

V prvé týždne po Broninom rozvode mi Matej pravidelne ležal ožratý na pleci. Nebol mi ťažký, lebo má ľahkú konštrukciu. Je skôr vyziabnutý a v tých svojich tradičných rifliach možno len tušiť tenké nohy. Opasok mu drží každé nohavice, občas traky, ale tie ho vraj tlačia. Teraz sa tlačí on na mňa.

– Prečo mi to urobila? Povedz, prečo ma tvoja sestra opustila?

Mohol som tomu mamľasovi povedať, že preto, lebo je veľký dobrák a ženy si mäkkých mužov nevážia a už vôbec o nich nestoja? Alebo som mu mal zavesiť na nos, že moja sestra sa v kristových rokoch pomiatla na rozume a narazila si chlapca, ktorý sa, keď ona chodila do tretej triedy, práve vylúpol na svet? Tak som len účastnícky s bývalým švagrom popíjal a uistoval ho, že len čo sestru prejde ruja, bude prvý, komu to zavolám. Pozrel sa na mňa a ja som mu chcel povedať, že na hustej šedivej brade má pozostatky oškvarkových pagáčikov, ktorými prekladal koňak s pivom. Nakoniec som mu chytil bradu a len mu ňou zatriasol. Za iných okolností by sa ma určite spýtal, čo za psie kusy to vyvádzam, ale teraz by si nevšimol, ani keby som mu bradu ufikol tupým nožom.

– Ja ťa mám tak rád. Aj svokru mám rád. A o syna budem bojovať, aj keby čo bolo. Požiadam, aby mi bol zverený do výchovy. Povedz, Jaro, švagrík môj jediný, bývalý, nebolo by hriechom, keby sme to decko nešťastné, vytrhli z domáceho prostredia? – uprel na mňa kalné oči, ktoré